

Architectuur Recycling zet de toon in vergadercentrum ABN Amro op Zuidas

De bank gaat circular

ABN Amro presenteert zich aan het publiek met Circl, een openbaar vergadercentrum annex restaurant, vrijwel geheel van gerecycled materiaal. Met dit opvallende gebouw heeft het Mahlerplein eindelijk een oostelijke wand.

Jaap Huisman

AMSTERDAM

Waar we op zitten? Banken bekleed met huiden van Brabantse koeien en gevuld met oude matrassen van Auping. Of op stoelen die zijn gemaakt van voormalige koelkastonderdelen. In de vloer zijn onder meer barkruiken van voetbalclub FC Oss verwerkt. Het plafond van afgedankte jeans doet goed dienst als geluidsdemper. Zo gaat het maar door.

Het hele interieur van Circl is een collage van materialen die een tweede leven hebben gekregen. Dit visitekaartje van ABN Amro is een geslaagde poging om een circular interieur te tonen, deze keer niet in de Buiksloterham maar in het hart van de haute finance.

Circular begint een containerbegrip te worden in de architectuur, net als duurzaamheid. Er valt van alles onder: zonnepanelen, gruis watter, groene gevels. Hoe meer hergebruik, hoe beter voor het milieu – gehecht in de geest van het klimaatakkoord van Parijs.

Nieuwe rijkdom

Waaronder iets nieuws toevoegen als het bestaande voldoet, zoals met de brandslangen in het pand die eerder te zien waren in een Philipsgebouw in Hilversum? En ook wateroverspilling kan worden tegengegaan: het regenwater dat in de tuin wordt opgevangen, spoelt net zo makkelijk de toiletten. Dan is er nog een onzichtbare component: dat het bouwmateriaal, de beplanting en het voedsel van nabij worden aangevoerd. Wat je van ver haalt is niet langer lekker. Het kan zelfs afeurenswaardig blijken te zijn.

Levert dit alles bij elkaar interessante of zelfs onvergetelijke architectuur op? Aan de buitenkant zou je dat niet zeggen. Dat is een rechthoek, rechtaan doorsneden met een sterk overhellingende kap, gesteund door kolommen van lariks hout. Dit is de strenge doch rechtvaardige hand van Pi de Brujin van bureau De Architecten Cie, die niet bekendstaat om lolligheid.

Omdat hij veel glas gebruikt, ligt het interieur bij wijze van spreken op straat, in dit geval het Mahlerplein. En dat interieur, een ontwerp van Odette Ex, mag er zijn. De gerecyclede onderdelen zijn niet armoezig of schraal. Ze stralen nieuwe rijkdom uit, maar niet die van marmer, glas of allerlei glimmende onderdelen. Marmer, daar durft een architect niet gevoel voor milieu tegenwoordig niet meer mee aan te komen.

De nieuwe rijkdom is semiarmoezig. Zo is de

► Ook de daktuin van paviljoen Circl is aangelegd met gerecycled materiaal. De steentjes van de paden komen bijvoorbeeld uit een oud klooster. FOTO'S RINK HOF

► Het interieur van Circl straalt nieuwe rijkdom uit, maar niet die van marmer of glas.

via een ondergronds parcours het paviljoen bereiken.

Stedenbouwkundig gezien is hier een gat gevuld, een ruimte die ooit dienst deed als voorplek voor limousines, omringd door een plantsoen. Het Mahlerplein ontbeerde vanwege die opzet een oostelijke straatwand.

Architectonisch mag Circl van buiten niet hemelbestormend zijn, het concept van het interieur is een aanwinst op de Zuidas. Die is tot dusver voornamelijk een vertoon van ego-torens die stuk voor stuk bijzonder proberen te zijn, maar samenhang missen. Circl doet industriel aan, dankzij het hoge plafond, dat gestut wordt door warm lariks hout en al gescheiden door metalen frames boven de eettafels. Alsof we in een voormalige fabriek zijn beland.

Het kost moeite je hier driedelig en mantelpak gaan. En anders is het wel de buurt: want Circl is in het weekend open voor hen die zich vervelen in woonsteden of appartementencomplex.

Ondergronds parcours

Symphony, de toren van de bank op de Zuidas, is gebouwd voor 3000 werknemers, een aantal dat in de loop der tijd door aanpassingen kan groeien naar 6000. Een extra vergader- en congrescentrum, met ruimte voor presentaties en 'een luxe kantine' werd wenselijk: ziedaar de geboorte van Circl. ABN Amro is eigenaar van de grond, Vermaat (ook aanwezig in het Rijksmuseum) runt de horeca. Het bankpersoneel kan